

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2018/1702**(2018. gada 8. novembris),****ar ko nosaka ES ekomarķējuma kritērijus lubrikantiem***(izziņots ar dokumenta numuru C(2018) 7125)***(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regulu (EK) Nr. 66/2010 par ES ekomarķējumu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 8. panta 2. punktu,

apspriedusies ar Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteju,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 ES ekomarķējumu var piešķirt tiem produktiem, kam visā to aprites ciklā ir samazināta ietekme uz vidi.
- (2) Regulā (EK) Nr. 66/2010 paredzēts, ka konkrēti ES ekomarķējuma kritēriji jānosaka atbilstīgi produktu grupām.
- (3) Komisijas Lēmumā 2011/381/ES ⁽²⁾ ir noteikti kritēriji un saistītās novērtēšanas un verifikācijas prasības lubrikantiem. Ar Komisijas Lēmumu (ES) 2015/877 ⁽³⁾ šo kritēriju un prasību spēkā esības termiņš tika pagarināts līdz 2018. gada 31. decembrim.
- (4) 2017. gada 30. jūnija ES ekomarķējuma atbilstības pārbaudē (REFIT) tika izvērtēta Regulas (EK) Nr. 66/2010 ⁽⁴⁾ īstenošana un secināts, ka ir jāizstrādā stratēģiskāka pieeja ES ekomarķējumam, tostarp jāsaprot optimizēti produktu atlases kritēriji. Atbilstīgi šiem secinājumiem un pēc apspriešanās ar ES Ekomarķējuma komiteju nospriests, ka ir lietderīgi pārskatīt kritērijus produktu grupai "lubrikanti", ņemot vērā līdzšinējās sekmes, ieinteresēto personu interesi par produktu un iespējamās nākotnes izdevības ilgtspējīgu produktu aizvien plašākai ienākšanai tirgū un pieprasījuma pieaugumam. Produktu grupas "lubrikanti" definīcija būtu jāgroza tā, lai tā atsauktos uz produkta lietojumu, nevis sastāvu. Tā tiktu nodrošināts, ka definīcija nepārprotami aptver visus relevantos lubrikantu sastāvus.
- (5) Lai ņemtu vērā jaunākās norises tirgū un starplaikā ieviestās inovācijas, ir lietderīgi attiecībā uz produktu grupu "lubrikanti" noteikt pārskatītus ES ekomarķējuma kritērijus. Minēto kritēriju mērķim vajadzētu būt veicināt tādu produktu lietošanu, kuriem ir mazāka ietekme uz ūdensvidi, kuri satur ierobežotu daudzumu bīstamo vielu un kuru raksturlielumi ir tikpat labi vai vēl labāki nekā parastajiem lubrikantiem, kas pieejami tirgū. Saskaņā ar mērķiem, kas izvirzīti Eiropas stratēģijā attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā ⁽⁵⁾, ar šiem kritērijiem būtu jātiecas atvieglot pārēju uz izteiktāku aprites ekonomiku, proti, jāveicina produktu dizaina pilnveidošana un jāstimulē pieprasījums pēc reciklētiem materiāliem.
- (6) Šiem jaunajiem kritērijiem un ar tiem saistītajām novērtēšanas un verifikācijas prasībām vajadzētu būt spēkā līdz 2024. gada 31. decembrim, ņemot vērā šai produktu grupai raksturīgo inovācijas ciklu.
- (7) Juridiskās noteiktības labad Lēmums 2011/381/ES būtu jāatceļ.

⁽¹⁾ OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2011. gada 24. jūnija Lēmums 2011/381/ES par ekoloģisko kritēriju noteikšanu ES ekomarķējuma piešķiršanai lubrikantiem (OV L 169, 29.6.2011., 28. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2015. gada 4. jūnija Lēmums (ES) 2015/877, ar ko groza Lēmumus 2009/568/EK, 2011/333/ES, 2011/381/ES, 2012/448/ES un 2012/481/ES, lai pagarinātu ekoloģisko kritēriju spēkā esības termiņu ES ekomarķējuma piešķiršanai dažiem ražojumiem (OV L 142, 6.6.2015., 32. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par pārskatu par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 66/2010 par ES ekomarķējumu (COM(2017) 355).

⁽⁵⁾ COM(2018) 28 final.

- (8) Būtu jānosaka pārejas periods, lai ražotājiem, kuru ražotajiem produktiem lubrikantu ekomarķējums piešķirts saskaņā ar Lēmumā 2011/381/ES noteiktajiem kritērijiem, dotu pietiekamu laiku produktu pielāgošanai pārskatītajiem kritērijiem un prasībām. Ierobežotu laiku pēc šā lēmuma pieņemšanas ražotājiem būtu arī jāatļauj iesniegt pieteikumus, kuru pamatā ir vai nu Lēmumā 2011/381/ES noteiktie kritēriji, vai šajā lēmumā noteiktie pārskatītie kritēriji. Ja ES ekomarķējums piešķirts, pamatojoties uz Lēmumā 2011/381/ES noteiktajiem kritērijiem, pēc 2019. gada 31. decembra tā izmantošana vairs nebūtu atļaujama.
- (9) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 16. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Produktu grupā "lubrikanti" ietilpst visi lubrikanti, kas pieder pie vienas no šādām apakšgrupām:

- a) apakšgrupa "pilnīga zuduma lubrikanti" (TLL), kur ietilpst motorzāģu ķēžu eļļas, tērauda trošu lubrikanti, betona veidņu antiadhezīvie līdzekļi, pilnīga zuduma ziedes un citi pilnīga zuduma lubrikanti;
- b) apakšgrupa "daļēja zuduma lubrikanti" (PLL), kur ietilpst transmisijēļļas, kas paredzētas izmantošanai vaļējos pārvados, deidvuda cauruļu eļļas, divtaktu dzinēju eļļas, pagaidu korozij aizsardzības līdzekļi un daļēja zuduma ziedes;
- c) apakšgrupa "nejauša zuduma lubrikanti" (ALL), kur ietilpst hidraulisko sistēmu darba vielas, metālapstrādes fluīdi (šķidrums un gāzes), transmisijēļļas, ko paredzēts izmantot slēgtos pārvados, un nejauša zuduma ziedes.

2. pants

Šajā lēmumā izmanto šādas definīcijas:

- 1) "lubrikants" jeb ziežviela ir produkts, kas uzklāts uz virsmas vai ievadīts starp divām savstarpējā kustībā esošām virsmām, spēj samazināt berzi, adhēziju, sakaršanu, nodilšanu vai koroziju vai kas spēj pārvadīt mehānisko spēku. To visbiežāk izmantotās sastāvdaļas ir bāzes fluīds un piedevas;
- 2) "bāzes fluīds" ir eļļošanas fluīds (šķidrums vai gāze), kura plūstamība, novecošanās, eļļošanas spēja, pretnodiluma īpašības, kā arī kontaminantu suspendēšanas īpašības nav uzlabotas, pievienojot piedevas;
- 3) "piedevas" ir viela vai maisījums, kura primārās funkcijas ir uzlabot vienu vai vairākas šādas īpašības: plūstamība, novecošana, eļļošanas spēja, pretnodiluma īpašības un kontaminantu suspendēšanas īpašības;
- 4) "viela" ir ķīmiskais elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, tostarp tās stabilizācijai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, izņemot šķīdinātājus, kurus var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu;
- 5) "pilnīga zuduma" nozīmē, ka lietošanas gaitā lubrikants tiek pilnībā izvadīts vidē;
- 6) "daļēja zuduma" nozīmē, ka lietošanas gaitā lubrikants tiek daļēji izvadīts vidē, bet neizvadīto daļu var atgūt un tad atkalpārstrādāt, reciklēt vai likvidēt;
- 7) "nejauša zuduma" nozīmē, ka lubrikantu izmanto slēgtā sistēmā, ka vidē tas var nonākt tikai nejauši un ka pēc izmantošanas to var atgūt un tad atkalpārstrādāt, reciklēt vai likvidēt;
- 8) "motorzāģu ķēžu eļļa" ir lubrikants, ko izmanto viena vai vairāku tipu motorzāģu sliežu un ķēžu eļļošanai;
- 9) "tērauda trošu lubrikants" ir lubrikants, ko izmanto tādu trošu eļļošanai, kas sastāv no vairākām trosē savītām metāla stieplēm;
- 10) "betona veidņu antiadhezīvais līdzeklis" ir lubrikants, ko izmanto būvniecības nozarē, lai nepieļautu svaigi ieklāta betona pielipšanu virsmai, kura parasti ir no saplākšņa, aplīmētā saplākšņa, tērauda vai alumīnija;
- 11) "ziede" ir ciets vai pusciets lubrikants, kas satur biezinātāju, kurš pievienots nolūkā iebiezināt vai modificēt bāzes šķidrums reoloģiskās īpašības;
- 12) "transmisijēļļa" ir lubrikants, kas īpaši paredzēts transmisijām, sadales kārbām un diferenciāļiem vieglajos un kravas automobiļos un citās mašīnās;

- 13) "deidvuda cauruļu eļļa" ir lubrikants, ko izmanto kuģu deidvuda caurulēs;
- 14) "divtaktu dzinēja eļļa" ir eļļa, ko izmanto divtaktu dzinējos;
- 15) "pagaidu korozijaizsardzības līdzeklis" ir lubrikants, ko plānā slānītī uzklāj metāla virsmai, lai novērstu metāla virsmas saskari ar ūdeni un skābekli;
- 16) "hidraulisko sistēmu darba ķermeņi" ir lubrikants, ar kuru palīdzību hidrauliskajās mašīnās notiek spēka pārvade;
- 17) "metālapstrādes fluīds" ir lubrikants, kas paredzēts izmantošanai metālapstrādes procesos, piemēram, griešanā un velmēšanā, un kā galvenās funkcijas ir dzesēšana, berzes samazināšana, metāla daļiņu atdalīšana un sagatavju, instrumentu un darbgaldu korozijaizsardzība.

3. pants

ES ekomarķējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 piešķir tikai tādam ražojumam, kurš pieder pie šā lēmuma 1. pantā definētās produktu grupas "lubrikanti" un atbilst šā lēmuma pielikumā noteiktajiem kritērijiem, kā arī ar tiem saistītajām novērtēšanas un verifikācijas prasībām.

4. pants

Kritēriji produktu grupai "lubrikanti", kā arī ar tiem saistītās novērtēšanas un verifikācijas prasības ir spēkā līdz 2024. gada 31. decembrim.

5. pants

Administratīvos nolūkos produktu grupai "lubrikanti" piešķirtais ciparu kods ir "027".

6. pants

Lēmumu 2011/381/ES atceļ.

7. pants

1. Neskarot 6. panta noteikumus, pirms šā lēmuma pieņemšanas datuma iesniegtos pieteikumus uz ES ekomarķējuma saņemšanu produktu grupā "lubrikanti" ietilpstošajiem produktiem novērtē atbilstoši Lēmuma 2011/381/ES nosacījumiem.

2. Divu mēnešu laikā no šā lēmuma pieņemšanas dienas iesniegtos pieteikumus uz ES ekomarķējuma saņemšanu produktu grupā "lubrikanti" ietilpstošajiem produktiem ir atļauts sagatavot atbilstoši Lēmuma 2011/381/ES kritērijiem vai šajā lēmumā noteiktajiem kritērijiem. Minētos pieteikumus izvērtē pēc tiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem tie ir sagatavoti.

3. Ja ES ekomarķējumu piešķir saskaņā ar Lēmumā 2011/381/ES noteiktajiem kritērijiem, šo ES ekomarķējumu ir atļauts izmantot tikai līdz 2019. gada 31. decembrim.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2018. gada 8. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Karmenu VELLA

PIELIKUMS

SATVARS

ES EKOMARĶĒJUMA KRITĒRIJI

Kritēriji ES ekomarķējuma piešķiršanai lubrikantiem

KRITĒRIJI

1. Aizliegtas vai ierobežota lietojuma vielas
2. Papildprasības attiecībā uz toksicitāti ūdens vidē
3. Bionoārdāmība un bioakumulācijas potenciāls
4. Prasības atjaunīgām sastāvdaļām
5. Prasības iepakojumam un tarai
6. Minimālie tehniskie raksturlielumi
7. Informācija patērētājiem par izmantošanu un likvidēšanu
8. Informācija ES ekomarķējumā

NOVĒRTĒŠANA UN VERIFIKĀCIJA

a) Prasības

Konkrētas novērtēšanas un verifikācijas prasības ir norādītas pie katra kritērija atsevišķi.

Ja pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz kompetentajām struktūrām deklarācijas, dokumentācija, analīžu rezultāti, testēšanas pārskati vai citi pierādījumi par atbilstību kritērijiem, tos var sagatavot pieteikuma iesniedzējs un/vai (attiecīgā gadījumā) piegādātājs/piegādātāji.

Kompetentās iestādes pirmām kārtām atzīst tādas apliecinājumus, kurus izdevušas struktūras, kas akreditētas atbilstīgi attiecīgajam saskaņotajam laboratoriskās testēšanas un kalibrēšanas standartam (Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības, EN ISO/IEC 17025:2005) vai atbilstīgi labas laboratoriju prakses (LLP) principiem, un verifikācijas, ko veikušas struktūras, kuras akreditētas atbilstīgi attiecīgajam saskaņotajam produktu, procesu un pakalpojumu sertifikācijas struktūru standartam. Akreditāciju veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008 ⁽¹⁾.

Attiecīgos gadījumos drīkst izmantot citas testēšanas metodes, nevis tās, kuras ir norādītas attiecībā uz katru kritēriju, ja kompetentā iestāde, kas novērtē pieteikumu, atzīst šādas metodes par līdzvērtīgām.

Attiecīgos gadījumos kompetentās iestādes drīkst pieprasīt iesniegt apliecinājošus dokumentus un drīkst veikt neatkarīgu verifikāciju vai doties apmeklējumos uz vietas.

Priekšnoteikums ir tāds, ka produktam jāatbilst visām tās valsts (to valstu) piemērojamajām juridiskajām prasībām, kurā(-ās) produktu paredzēts laist tirgū. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par produkta atbilstību šīm prasībām.

Lubrikantvielu klasifikācijas sarakstā (*LuSC* saraksts), kas pieejams ES ekomarķējumam veltītajā tīmekļa vietnē ⁽²⁾, ir iekļautas vielas un zīmoli, ko kompetentā iestāde novērtējusi attiecībā uz šajā lēmumā iekļautajām relevantajām prasībām, un šos datus var tieši izmantot pieteikuma procesā.

Pieteikuma procesā var tieši izmantot arī kādas ES ekomarķējuma kompetentās struktūras izdotu atbilstību apliecinājošu dokumentu.

Kompetentajai iestādei iesniedz sarakstu ar visām vielām, kuras speciāli pievienotas un/vai izmantotajā lubrikantā speciāli veidojas ķīmiskās reakcijas rezultātā un kuru koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,010 % (masas), norādot tirdzniecības nosaukumu (ja tāds ir), ķīmisko nosaukumu, CAS numuru, izmantoto daudzumu, funkcijas un formu galaproduktā. Ar priedēkli "nano-", kurš liekams iekavās, sarakstā skaidri norāda visas sarakstā uzskaitītās vielas, kas ir nanomateriālu formā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>

Par katru sarakstā uzskaitīto izmantoto vielu iesniedz drošības datu lapu (DDL) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 ⁽¹⁾. Ja DDL par kādu vielu nav pieejama tāpēc, ka minētā viela ir daļa no maisījuma, pieteikuma iesniedzējs iesniedz DDL par maisījumu.

b) Mērījumu sliekšņvērtības

Galaproduktam un tā sastāvā esošajām vielām, kas speciāli pievienotas un/vai izmantotajā lubrikantā speciāli veidojas ķīmiskās reakcijas rezultātā, jāatbilst ekoloģiskajiem kritērijiem, kas norādīti pie katra kritērija.

Turklāt to uzskaitīto vielu kopējais īpatsvars, kam nepiemēro 2. un 3. kritēriju, ir zem 0,5 % (masas).

Piezīme. Ja ziedi var izmantot gan kā TLL, gan kā PLL (kā universālo ziežu gadījumā), piemēro TLL apakšgrupai piemērojamos kritērijus. Ja ziedi var izmantot kā PLL un ALL, bet ne kā TLL, piemēro PLL apakšgrupai piemērojamos kritērijus.

Vaļējos pārvados izmantojamām transmisijelļām piemēro PLL apakšgrupai piemērojamos kritērijus, savukārt slēgtos pārvados izmantojamām transmisijelļām piemēro ALL apakšgrupai piemērojamos kritērijus. Ja transmisijelļu var izmantot abu tipu pārvados, piemēro PLL apakšgrupai piemērojamos kritērijus.

1. KRITĒRIJS. AIZLIEGTAS VAI IEROBEŽOTA LIETOJUMA VIELAS

1. kritērija kontekstā DDL lapā norādītie piemaisījumi, kuru koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,010 %, atbilst tām pašām prasībām, ko piemēro speciāli pievienotām vielām.

1. a) Bīstamas vielas

i) Galaprodukts

Galaprodukts nedrīkst būt klasificēts saskaņā ar kādu no 1. tabulā iekļautajiem bīstamības apzīmējumiem.

ii) Vielas

Vielas, kas atbilst kritērijiem, pēc kuriem tās var klasificēt ar 1. tabulā iekļautajiem bīstamības apzīmējumiem, nedrīkst būt speciāli pievienotas vai veidojušās galaproduktā tādā mērā, kas pārsniedz norādītās robežvērtības.

Ja vispārīgās vai specifiskās robežkoncentrācijas, kas noteiktas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008 ⁽²⁾ 10. pantu, ir stingrākas, izmanto tās.

1. tabula

Bīstamības apzīmējumi, kas liecina par ierobežojumiem

Bīstamības apzīmējums	Robežvērtība
H340 Var izraisīt ģenētiskus bojājumus	≤ 0,010 % (masas) katrai vielai galaproduktā
H350 Var izraisīt vēzi	
H350i Var izraisīt vēzi ieelpojot	
H360F Var negatīvi ietekmēt auglību	

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

Bīstamības apzīmējums	Robežvērtība
H360D Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	
H360FD Var negatīvi ietekmēt auglību. Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	
H360Fd Var negatīvi ietekmēt auglību. Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	
H360Df Var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam. Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību	
H341 Ir aizdomas, ka var izraisīt ģenētiskus bojājumus	
H351 Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi	
H361f Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību	
H361d Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	
H361fd Ir aizdomas, ka negatīvi ietekmē auglību. Ir aizdomas, ka var nodarīt kaitējumu nedzimušam bērnam	
H362 Var radīt kaitējumu ar krūti barotam bērnam	
H300 Norijot iestājas nāve (orāli)	
H310 Nonākot saskarē ar ādu, iestājas nāve (dermāli)	
H330 Ieelpojot iestājas nāve (ieelp.)	
H304 Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos	$\leq 0,5 \times$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H304
H301 Toksisks, ja norij	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H301
H311 Toksisks, ja nonāk saskarē ar ādu	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H311
H331 Toksisks ieelpojot	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H331
EUH070 Toksisks, nonākot saskarē ar acīm	
H370 Rada orgānu bojājumus	
H372 Izraisa orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā	$\leq 0,010$ % (masas) katrai vielai galaproduktā
H371 Var izraisīt orgānu bojājumus	
H373 Var izraisīt orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H373
H335 Var izraisīt elpceļu kairinājumu	$\leq 0,010$ % (masas) katrai vielai galaproduktā
H336 Var izraisīt miegainību vai reiboņus.	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H336
H317 Var izraisīt alerģisku ādas reakciju	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H317
H334 Ja ieelpo, var izraisīt alerģiju vai astmas simptomus, vai apgrūtinātu elpošanu.	$\leq 0,010$ % (masas) katrai vielai galaproduktā
H314 Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus.	$<$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H314

Bīstamības apzīmējums	Robežvērtība
H315 Kairina ādu	< galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H315
H318 Izraisa nopietnus acu bojājumus	< galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H318
H319 Izraisa nopietnu acu kairinājumu.	< galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H319
H400 Ļoti toksisks ūdens organismiem	$\leq 0,5 \times$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H400
H410 Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām	$\leq 0,5 \times$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H410
H411 Toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām	< galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz H412 un H413
H412 Kaitīgs ūdens organismiem ar ilgstošām sekām	
H413 Var radīt ilgstošas kaitīgas sekas ūdens organismiem	
H420 Bīstams sabiedrības veselībai un videi, jo iznīcina ozonu atmosfēras augšējā slānī	$\leq 0,010$ % (masas) katrai vielai galaproduktā
EUH029 Saskaroties ar ūdeni, izdala toksiskas gāzes	
EUH031 Saskaroties ar skābēm, izdala toksiskas gāzes	
EUH032 Saskaroties ar skābēm, izdala ļoti toksiskas gāzes	
EUH066 Atkārtota iedarbība var radīt sausu ādu vai izraisīt tās sprēgāšanu	< galaprodukta klasifikācijas robežvērtība attiecībā uz EUH066

Piezīme. Ja minēta galaprodukta klasifikācijas robežvērtība (vai $0,5 \times$ galaprodukta klasifikācijas robežvērtība), vērā jāņem visu to klasificēto vielu maksimālā kopējā koncentrācija, uz ko attiecināts(-i) specifisks(-i) bīstamības apzīmējums(-i).

Šo kritēriju nepiemēro vielām, uz ko attiecas Regulas (EK) Nr. 1907/2006 2. panta 7. punkta a) un b) apakšpunkts, kurā noteikti kritēriji, saskaņā ar kuriem minētās regulas IV un V pielikumā iekļautas vielas var atbrīvot no prasībām par reģistrāciju, pakārtotajiem lietotājiem un novērtēšanu. Lai noteiktu, vai šis izņēmums ir piemērojams, pieteikuma iesniedzējs izvērtē visas speciāli pievienotās/veidojušās vielas, kuru koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,010 % (masas).

1. b) **Norādītās ierobežota lietojuma vielas**

Tālāk uzskaitītās vielas nedrīkst speciāli pievienot vai veidoties koncentrācijā, kas galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,010 % (masas):

- vielas, kuras ir minētas Savienības prioritāro vielu sarakstā ūdens politikas jomā, kas iekļauts X pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK⁽¹⁾, kura grozīta ar Lēmumu Nr. 2455/2001/EK⁽²⁾, kā arī OSPAR prioritārās rīcības ķīmikāliju sarakstā (<http://www.ospar.org/work-areas/hasec/chemicals/priority-action>),
- organisko vielu halogēnatvasinājumi un nitrīti,
- metāli un metālu savienojumi, izņemot nātriju, kāliju, magniju un kalciju. Biezīnātāju sastāvā var iekļaut arī litiju un/vai alumīnija savienojumus, ja to koncentrācija nav lielāka par citos šā lēmuma pielikumā minētajos kritērijos noteikto koncentrāciju.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 20. novembra Lēmums Nr. 2455/2001/EK, ar ko izveido prioritāro vielu sarakstu ūdens resursu politikas jomā un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK (OV L 331, 15.12.2001., 1. lpp.).

1. c) **Vielas, kas rada ļoti lielas bažas**

Galaprodukts nesatur nekādas speciāli pievienotas/veidojušās vielas, kas identificētas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 59. panta 1. punktā aprakstīto procedūru, ar kuru tiek izveidots kandidātsaraksts ar vielām, kas raisa ļoti lielas bažas, tādā koncentrācijā, kas vienāda ar vai lielāka par 0,010 % (masas).

Novērtēšana un verifikācija

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz parakstītu deklarāciju par atbilstību minētajām apakšprasībām, ko attiecīgā gadījumā pamato piegādātāju deklarācijas, un šādus pierādījumus:

lai pierādītu atbilstību 1. a) i) kritērijam – galaprodukta DDL;

lai pierādītu atbilstību 1. a) ii), 1. b) un 1. c) kritērijiem:

— speciāli pievienoto maisījumu DDL un informāciju par to koncentrāciju galaproduktā,

— speciāli pievienoto vielu DDL un informāciju par to koncentrāciju galaproduktā.

Ja vielas ir atbrīvotas no 1. a) ii) kritērija prasībām (sk. Regulas (EK) Nr. 1907/2006 IV un V pielikumu), pietiek, ja pieteikuma iesniedzējs par to iesniedz attiecīgu deklarāciju.

Attiecībā uz 1. c) prasību atsauces uz jaunāko pieteikuma iesniegšanas dienā spēkā esošo sarakstu ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas.

Minētos pierādījumus kompetentajai iestādei var tieši iesniegt arī jebkurš piegādātājs pieteikuma iesniedzēja piegādes ķēdē.

2. KRITĒRIJS. PAPILDPRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TOKSICITĀTI ŪDENSVIDĒ

Pieteikuma iesniedzējs apliecina produkta atbilstību vai nu 2.1., vai 2.2. kritērija prasībām.

2.1. **Prasības lubrikantam un tā galvenajiem komponentiem**

Ne svaiga lubrikanta, ne tā katra galvenā komponenta kritiskā koncentrācija attiecībā uz toksicitāti ūdensvidē nav zemāka par 2. tabulā norādītajām vērtībām.

“Galvenais komponents” ir jebkura viela, kura veido vairāk nekā 5 % no lubrikanta masas.

2. tabula

Svaiga lubrikanta un katra tā galvenā komponenta toksicitātes ūdensvidē vērtības

		ALL	PLL	TLL
Svaiga lubrikanta toksicitātes ūdensvidē vērtības	Akūtas toksicitātes ūdensvidē kritiskā koncentrācija VAI	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l
	Hroniska toksicitāte ūdensvidē	> 10 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l
Katra galvenā komponenta toksicitātes ūdensvidē vērtības	Akūtas toksicitātes ūdensvidē kritiskā koncentrācija VAI	> 100 mg/l		
	Hroniska toksicitāte ūdensvidē	> 10 mg/l		

Pieejamos testēšanas datus par katra galvenā komponenta akūtu toksicitāti ūdensvidē norāda attiecībā uz šādiem diviem trofiskajiem līmeņiem:

- vēžveidīgie (ieteicams – dafnijas),
- ūdensaugi (ieteicams – aļģes).

Ja par vienu vai abiem trofiskajiem līmeņiem trūkst testēšanas datu par akūtu toksicitāti ūdensvidē, pieņem pieejamos testēšanas datus par hronisku toksicitāti ūdensvidē attiecībā uz vēžveidīgo (ieteicams – dafniju) un zivju trofisko līmeni.

Ja trūkst datu par hronisku toksicitāti vai par akūtu toksicitāti tikai vienam no relevantajiem trofiskajiem līmeņiem, var izmantot QSAR (struktūras un aktivitātes kvantitatīvā sakarība) modeļus.

Ja iepriekš minētie testēšanas dati par katru galveno komponentu nav pieejami, veic testu, lai iegūtu datus par akūto toksicitāti tajos trofiskajos līmeņos, par kuriem trūkst datu (t. i., vēžveidīgie un/vai ūdensaugi).

Pieejamos testēšanas datus par lubrikanta akūtu toksicitāti ūdensvidē norāda attiecībā uz šādiem diviem trofiskajiem līmeņiem:

- vēžveidīgie (ieteicams – dafnijas),
- ūdensaugi (ieteicams – aļģes),
- zivis.

Ja par kādu no minētajiem trofiskajiem līmeņiem trūkst testēšanas datu par izmantotā lubrikanta akūtās toksicitātes līmeni ūdensvidē, pieņem pieejamos testēšanas datus par hronisku toksicitāti ūdensvidē trofiskajos līmeņos, par kuriem trūkst datu.

Ja iepriekš minētie testēšanas dati par izmantoto lubrikantu nav pieejami, veic testu, lai iegūtu datus par akūto toksicitāti ūdensvidē tajos trofiskajos līmeņos, par kuriem trūkst datu.

2.2. Prasības katrai vielai, kas speciāli pievienota vai veidojusies un kuras koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,10 % (masas)

Vielas, kam piemīt noteikts toksicitātes līmenis ūdensvidē, ir pieļaujamas, ja netiek pārsniegta 3. tabulā noteiktā kumulatīvā masas koncentrācija.

3. tabula

Produktā esošo vielu kumulatīvās masas daļas (%) robežvērtības attiecībā uz to toksicitāti ūdensvidē

	Kumulatīvā masas daļa (%) (masas) galaproduktā)		
	ALL	PLL	TLL
Akūta toksicitāte ūdensvidē > 100 mg/l vai hroniska toksicitāte ūdensvidē > 10 mg/l	Nav ierobežojuma		
Akūta toksicitāte ūdensvidē > 10 līdz ≤ 100 mg/l vai 1 mg/l < hroniska toksicitāte ūdensvidē ≤ 10 mg/l	≤ 10 (≤ 20 ALL ziedēm)	≤ 10 (≤ 15 PLL ziedēm)	≤ 2 (≤ 10 TLL ziedēm)
Akūta toksicitāte ūdensvidē > 1 līdz ≤ 10 mg/l vai 0,1 mg/l < hroniska toksicitāte ūdensvidē ≤ 1 mg/l	≤ 2,5 (≤ 1 ALL ziedēm)	≤ 0,6	≤ 0,4
Akūta toksicitāte ūdensvidē ≤ 1 mg/l vai hroniska toksicitāte ūdensvidē ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)

(*) Izmanto Regulas (EK) Nr. 1272/2008 10. pantā paredzētos m koeficientus, kas paredzēti maisījumiem ar ļoti toksiskām sastāvdaļām un kas aprakstīti minētās regulas I pielikuma 4.1.3.5.5.5. iedaļā.

Pieejamos testēšanas datus par katras vielas (katra viela, kas speciāli pievienota vai veidojusies un kuras koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,10 % (masas)) hronisku toksicitāti ūdensvidē norāda attiecībā uz katru no šiem diviem trofiskajiem līmeņiem:

- vēžveidīgie (ieteicams – dafnijas)
- un zivis.

Ja par vienu vai abiem trofiskajiem līmeņiem trūkst testēšanas datu par hronisku toksicitāti ūdensvidē, pieņem pieejamos datus par akūtu toksicitāti ūdensvidē attiecībā uz abiem trofiskajiem līmeņiem – vēžveidīgo (ieteicams – dafniju) un ūdensaugu (ieteicams – aļģu) trofisko līmeni.

Ja trūkst datu par hronisko toksicitāti vai par akūto toksicitāti tikai vienam no relevantajiem trofiskajiem līmeņiem, var izmantot QSAR (struktūras un aktivitātes kvantitatīvā sakarība) modeļus.

Ja iepriekš minētie dati par katru vielu nav pieejami, veic testu, lai iegūtu datus par akūto toksicitāti attiecīgajos trofiskajos līmeņos, par kuriem trūkst datu (t. i., vēžveidīgie un/vai ūdensaugi).

2.1. un 2.2. kritērijiem piemērojamie novērtēšanas un verificācijas kritēriji

Ja pieteikuma iesniedzējs veic katras vielas, galveno komponentu vai lubrikanta pašnovērtējumu, tas iesniedz testēšanas pārskatus vai literatūras datus, tostarp attiecīgās norādes, kas apliecina atbilstību 2.1. vai 2.2. apakškritērija prasībām.

Ja vielas vai galvenā komponenta novērtējuma pamatā ir derīgs atbilstību apliecināošs dokuments, iesniedz dokumenta kopiju. Ja viela vai galvenais komponents ir izraudzīts no Lubrikantvielu klasifikācijas saraksta, novērtējuma pamatā var būt informācija no minētā saraksta, un nav vajadzīgs iesniegt nekādus dokumentus.

Pieņem datus par toksicitāti vai nu jūras ūdenī, vai saldūdeņos.

Dati par akūto toksicitāti ūdensvidē (kas pieejami vai arī iegūti pieteikuma vajadzībām) ir iegūti testos, kas veikti saskaņā ar šādiem standartiem:

- aļģes: ISO 10253 vai ISO 8692, vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 201, vai Komisijas Regulas (EK) Nr. 440/2008 ⁽¹⁾ pielikuma C.3. daļa,
- dafnijas: ISO 6341 vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 202, vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.2. daļa,
- zivis: ISO 7346 vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 203, vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.1. daļa (attiecas tikai uz pieejamiem esošiem datiem),
- zivis: zivju embriotoksicitātes (ZET) (ar dzīvniekiem nesaistīta testēšana) tests saskaņā ar ESAO testēšanas vadlīniju Nr. 236 vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.49. daļu (attiecas tikai tad, ja pieteikuma vajadzībām jāveic tests).

Pieņem tikai šādi izteiktu akūto toksicitāti ūdensvidē: (72 h vai 96 h) ErC_{50} attiecībā uz aļģēm, (48 h) EC_{50} attiecībā uz dafnijām un (96 h) LC_{50} attiecībā uz zivīm.

Dati par hronisko toksicitāti ūdensvidē ir iegūti testos, kas veikti saskaņā ar šādiem standartiem:

- aļģes: ISO 10253 vai ISO 8692, vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 201, vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.3. daļa,
- dafnijas: Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.20. daļa vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 211,
- zivis: ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 215 vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.14. daļa, vai ISO 12890, vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 212, vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.15. daļa, vai ESAO testēšanas vadlīnija Nr. 210.

Hroniskās toksicitātes datus pieņem tikai izteiktus kā datus par nenovērojamās ietekmes koncentrāciju (NOEC).

Ja datu trūkuma dēļ izmanto QSAR modeļus, pieteikuma iesniedzējs norāda modelēto prognozi attiecībā uz mērķķīmikāliju. (Q)SAR rezultātus pieņem tikai tad, ja pieteikums iesniedzējs iesniedz dokumentāciju par izmantotā modeļa derīgumu un piemērošanas sfēru.

Vāji šķīstošu vielu vai maisījumu (< 10 mg/l) toksicitātes noteikšanai ūdensvidē var izmantot ūdenī uzņemtās daļas (*Water Accommodated Fraction*, WAF) metodi. Klasifikācijas kritērijiem tieši var izmantot noteikto slodzes līmeni, kas dažkārt tiek dēvēts par LL_{50} un ir saistīts ar letālo slodzi, vai EL_{50} , kas ir saistīts ar efektīvo slodzi attiecībā uz akūtu toksicitāti ūdensvidē, un NOELR, kas ir saistīts ar nenovērojamās ietekmes slodzes līmeni attiecībā uz hronisku toksicitāti ūdensvidē. WAF sagatavošanā jāseko rekomendācijām, kas noteiktas kādā no šīm vadlīnijām: ECETOC Tehniskā ziņojuma Nr. 26 C papildinājums (1996), ESAO 2002. gada norādījumi *Guidance Document on Aquatic Toxicity Testing of Difficult Substances and Mixtures* (ESAO testēšanas un novērtēšanas norādījumu sērija, Nr. 23),

⁽¹⁾ Komisijas 2008. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 440/2008 par testēšanas metožu noteikšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (OV L 142, 31.5.2008., 1. lpp.).

ISO 5667-16 "Ūdens kvalitāte. Paraugu ņemšana. 16. daļa (norādījumi par paraugu biotestēšanu)", ASTM D6081-98 (*Standard practice for Aquatic Toxicity Testing for Lubricants: Sample Preparation and Results Interpretation or equivalent methods*). Turklāt, ja ir pierādījumi par to, ka viela nav toksiska un tās šķīdība ūdenī ir ierobežota, tad uzskata, ka ir izpildītas minētā kritērija prasības.

No 2.1. un 2.2. apakškritērija prasībām ir atbrīvotas šādas vielas:

- visas vielas, par kurām ir mazticams, ka tās šķērsos bioloģiskās membrānas, un kuru molmasa > 800 g/mol un molekulārais diametrs > 1,5 nm (> 15 Å), vai
- visas vielas, kas ir polimēri un kuru zem 1 000 g/mol frakcijas masas daļa ir mazāka par 1 %, vai
- visas vielas, kas ir ļoti vāji šķīstošas ūdenī (šķīdība ūdenī < 10 µg/l).

Vielu šķīdību ūdenī attiecīgā gadījumā nosaka saskaņā ar ESAO testēšanas vadlīniju Nr. 105 vai Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma A.6. daļu vai ekvivalentām testēšanas metodēm.

Polimēra frakciju, kuras molmasa ir mazāka par 1 000 g/mol, nosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma A.19. daļu vai ESAO testēšanas vadlīniju Nr. 119 vai ar ekvivalentām testēšanas metodēm.

3. KRITĒRIJS. BIONOĀRDĀMĪBA UN BIOAKUMULĀCIJAS POTENCIĀLS

Lai noteiktu, vai šis atbrīvojums ir piemērojams, pieteikuma iesniedzējs izvērtē visas speciāli pievienotās/veidojušās vielas, kuru koncentrācija galaproduktā ir vienāda ar vai lielāka par 0,10 % (masas).

Lubrikanta sastāvā nedrīkst ietilpt vielas, kas ir gan bionenoārdāmas, gan (potenciāli) bioakumulatīvas. Tomēr lubrikanta sastāvā var ietilpt viena vai vairākas vielas (nepārsniedzot 4. tabulā norādīto kumulatīvo masas koncentrāciju), kurām raksturīga zināma bionoārdāmība un potenciāla vai reāla bioakumulācija.

4. tabula

Produktā esošo vielu kumulatīvās masas daļas (%) robežvērtības sakarā ar to bionoārdāmību un bioakumulācijas potenciālu

	ALL	PLL	TLL	Ziedes (ALL, PLL, TLL)
Aerobos apstākļos viegli bionoārdāmas	> 90	> 75	> 95	> 80
Aerobos apstākļos iedabiski bionoārdāmas	≤ 10	≤ 25	≤ 5	≤ 20
Nav bionoārdāmas un nav bioakumulatīvas	≤ 5	≤ 20	≤ 5	≤ 15
Nav bionoārdāmas un ir bioakumulatīvas	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1

Novērtēšana un verifikācija

Par katru vielu, kuras novērtēšanu veic pieteikuma iesniedzējs, iesniedz testēšanas pārskatus un literatūras datus, tostarp attiecīgas norādes par bionoārdāmību un, ja vajadzīgs, par (potenciālo) bioakumulāciju.

Ja vielas novērtējuma pamatā ir derīgs atbilstību apliecināošs dokuments, iesniedz tikai dokumenta kopiju.

Ja viela ir izraudzīta no Lubrikantvielu klasifikācijas saraksta, novērtējuma pamatā var būt informācija no minētā saraksta un nav vajadzīgs iesniegt nekādus dokumentus.

Bionoārdīšanās

"**Iedabiski bionoārdāma**" viela ir viela, kas sasniedz šādu noārdīšanās pakāpi:

> 70 % pēc 28 dienām iedabiskās bionoārdīšanās testā vai

> 20 %, bet < 60 % pēc 28 dienām testos, kuri balstīti uz skābekļa patēriņu vai oglekļa dioksīda ģenerāciju.

Iedabisku bionoārdāmību mēra atbilstīgi šādiem testiem:

- Regula (EK) Nr. 440/2008 (pielikuma C.9. daļa), ESAO 302 vai līdzvērtīgas metodes,
- testi, kas balstās uz skābekļa patēriņu vai oglekļa dioksīda ģenerāciju: Regula (EK) Nr. 440/2008 (pielikuma C.4. daļa), ESAO 306, ESAO 310 vai līdzvērtīgas metodes.

“**Viegli bionoārdāmas**” vielas ir pieņemtā klasifikācija ir tādu ķīmikāliju klase, kas izturējušas konkrētus skrīninga testus attiecībā uz galīgu bionoārdāmību; šie testi ir tik stingri, ka var pieņemt, ka šādas ķīmiskās vielas aerobos apstākļos ūdensvidē noārdīsies ātri un pilnībā. Uzskata, ka vielas vidē sadalās ātri, ja tās atbilst vienam no šiem kritērijiem:

1) ja 28 dienu ilgus viegļas bionoārdīšanās pētījumos tiek sasniegti vismaz šādi noārdīšanās līmeņi:

- testos, kas balstās uz izšķīdušo organisko oglekli: 70 %,
- testos, kas balstās uz skābekļa patēriņu vai oglekļa dioksīda ģenerāciju: 60 % no teorētiski maksimālā.

Šie bionoārdīšanās līmeņi ir jāpanāk 10 dienās no noārdīšanās sākuma, ko nosaka kā brīdi, kad ir noārdījušies 10 % vielas, ja vien šī viela nav identificēta kā UVCB viela vai kompleksa daudzkomponentu viela, kurai ir strukturāli līdzīgi komponenti. Tādā gadījumā un ja ir pietiekams pamatojums, 10 dienu intervāla nosacījumu var atcelt un piemērot 28 dienu pārbaudes līmeni; vai

2) gadījumos, kad ir pieejami tikai BSP un KSP dati, kad BSP_5/KSP attiecība ir $\geq 0,5$; vai,

3) ja ir pieejami citi pārliecinoši zinātniski pierādījumi par vielas (biotisko un/vai abiotisko) noārdīšanos ūdensvidē līdz līmenim $> 70\%$ 28 dienu laikā.

Vieglu bionoārdāmību mēra atbilstīgi šādiem testiem:

- Regula (EK) Nr. 440/2008 (pielikuma C.4. un C.5. daļa kopā ar C.6. un C.42. daļu), ESAO 301, ESAO 306, ESAO 310 vai līdzvērtīgas metodes.

Piezīme. Šā kritērija kontekstā ne vienmēr būs iespējams izmantot 10 dienu perioda principu. Ja viela sasniedz pieļaujamo bionoārdīšanās līmeni 28 dienu laikā, bet ne 10 dienu periodā, pieņem, ka noārdīšanās ātrums ir lēnāks.

“**Bioloģiski nenārdāma**” viela ir viela, kas neatbilst galīgas un iedabiskas bionoārdāmības kritērijiem.

Vielas bionoārdāmības aptuvenai noteikšanai pieteikuma iesniedzējs var izmantot arī datus par ļoti līdzīgu vielu (analoģijas princips). Šādu datu izmantošana vielas bionoārdāmības novērtēšanā ir pieļaujama, ja references viela no produktā izmantotās vielas atšķiras tikai ar vienu funkcionālo grupu vai fragmentu. Ja references viela ir viegli vai iedabiski bionoārdāma un funkcionālajai grupai ir pozitīva ietekme uz aerobo bionoārdīšanos, tad arī izmantoto vielu var uzskatīt par viegli vai iedabiski bionoārdāmu. Funkcionālās grupas vai fragmenti, kas pozitīvi ietekmē bionoārdīšanos, ir šādi: alifātiskais un aromātiskais spirts [-OH], alifātiskā un aromātiskā skābe [-C(=O)-OH], aldehīds [-CHO], esteris [-C(=O)-O-C], amīds [-C(=O)-N vai -C(=S)-N]. Pretendentam ir jāsniedz adekvāta un ticama references vielas izpētes dokumentācija. Ja salīdzinājumā tiek izmantots fragments, kas nav viens no šiem iepriekš minētajiem, pretendents ir jāsniedz adekvāta un ticama izpētes dokumentācija, kas apliecina funkcionālās grupas pozitīvo ietekmi uz struktūras ziņā līdzīgu vielu bionoārdīšanos.

Bioakumulācija

(Potenciālā) bioakumulācija nav jānosaka, ja viela ir:

- ar molmasu $\text{MM} > 800$ g/mol un ar molekulāro diametru $> 1,5$ nm (> 15 Å) vai
- ar oktanola-ūdens sadalījuma koeficienta $\log K_{ow} < 3$ vai > 7 , vai
- ar izmērītu BCF (biokoncentrēšanās faktoru), kas ir ≤ 100 l/kg, vai
- polimērs, kura zem 1 000 g/mol frakcijas masas daļa ir mazāka par 1 %.

Tā kā lielākā daļa lubrikantu sastāvā ietilpstošo vielu ir visai hidrofobas, biokoncentrēšanās faktora (BCF) vērtība ir jābalsta uz lipīdu saturu (pēc masas) un jāpievērš īpaša uzmanība, lai tiktu nodrošināts pietiekams ekspozīcijas laiks. Biokoncentrēšanās faktoru (BCF) nosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma C.13. daļu vai līdzvērtīgām testēšanas metodēm.

Oktanola-ūdens sadalījuma koeficienta logaritmu ($\log K_{ow}$) nosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 440/2008 pielikuma A.8. daļu vai ESAO123 vai līdzvērtīgām testēšanas metodēm. Ja organiskā viela nav virsmaktīvā viela un ja nav

eksperimentāli iegūtas vērtības, var izmantot aprēķina metodi. Ir atļautas šādas aprēķina metodes: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) un SPARC. Ar jebkuru šo aprēķina metodi aprēķinātās log K_{ow} vērtības < 3 vai > 7 liecina, ka viela, visticamāk, nav bioakumulatīva.

Log K_{ow} vērtības attiecas vienīgi uz organiskajām ķīmikālījām. Lai novērtētu neorganisko savienojumu, virsmaktīvo vielu un dažu metālorganisko savienojumu bioakumulācijas potenciālu, ir jāveic atsevišķi BCF mērījumi.

4. KRITĒRIJS. PRASĪBAS ATJAUNĪGĀM SASTĀVDAĻĀM

- Ja atjaunīgās sastāvdaļas ir no palmu eļļas vai no palmu kodolu eļļas, vai ir atvasinātas no palmu eļļas vai palmu kodolu eļļas, 100 % (masas) atjaunīgo sastāvdaļu ir jāatbilst ilgtspējīgas ražošanas prasībām, kuras paredz sertifikācijas shēma, ko pārvalda daudzpusēja organizācija, kurā plaši pārstāvētas NVO, nozare un valdības un kura aptver vidisko ietekmi uz augsni, bioloģisko daudzveidību, organiskajiem oglekļa uzkrājumiem un dabas resursu saglabāšanu.
- Ja tiek izmantots apzīmējums “biobāzēts” vai “biolubrikants”, tad minimālajam biobāzētajam oglekļa saturam jābūt 25 % saskaņā ar EN 16807.

Novērtēšana un verifikācija

Lai pierādītu atbilstību 4.a) kritērijam, iesniedz pierādījumus, proti, trešo personu pārraudzības ķēžu sertifikātus par to, ka ražošanā izmantotais sākvielas ir no ilgtspējīgi apsaimniekotām plantācijām. Pieņem sertifikātus, kas izdoti shēmā “Roundtable for Sustainable Palm Oil” (RSPO) vai citu līdzvērtīgu vai stingrāku ilgtspējīgas ražošanas shēmu sertifikātus, kas apliecina atbilstību jebkuram no šiem modeļiem: identitātes saglabāšanas modelis, segregācijas modelis vai masas bilances modelis. Palmu eļļas un palmu kodolu eļļas atvasinājumu atbilstību pasūtījuma un pieprasījuma (*book and claim*) piegādes ķēdes modeļiem pierāda, iesniedzot RSPO “Palm Trace” sistēmas modeļa ietvaros iepirkto un pieprasīto RSPO kredītu daudzumus par jaunāko gada tirdzniecības periodu.

Lai pierādītu atbilstību 4.b) kritērijam, pieteikuma iesniedzējs iesniedz galaprodukta testēšanas pārskatu saskaņā ar EN 16807, ASTM D 6866, DIN CEN/TS 16137 (SPEC 91236), EN 16640 vai EN 16785-1.

5. KRITĒRIJS. PRASĪBAS IEPAKOJUMAM UN TARAI

- Reciklēts saturs (piemēro tikai gadījumos, kad lubrikantus tirgo plastmasas iepakojumā/tarā): plastmasas iepakojumam/tarai jāsaturs vismaz 25 % pēcpatēriņa plastmasas;
- dizains (piemēro tikai gadījumos, kad lubrikantus paredzēts tirgot galapatērētājiem privātām vajadzībām): iepakojumam/tarai jābūt aprīkotam ar piemērotu sistēmu (piem., gariem snīpjiem vai šaurām atverēm), ar ko novērš izšķīstīšanos lietošanas laikā.

Novērtēšana un verifikācija

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz attiecīgi šādus pierādījumus:

plastmasas iepakojuma/taras sastāvs un reciklēta materiāla un jaunmateriāla īpatsvars. Vajadzības gadījumā iekļauj atbilstības deklarāciju no plastmasas iepakojuma/taras piegādātāja.

Pēcpatēriņa plastmasa ir plastmasa, kura radusies mājāsaimniecībās vai komerciālos, rūpnieciskos vai institucionālos iestādījumos, kas ir tāda produkta galalietotāji, kuru vairs nevar izmantot paredzētajam mērķim. Te ietilpst atpakaļnodota plastmasa no izplatīšanas ķēdes.

Pēcpatēriņa plastmasas satura aprēķināšana izklāstīta tālāk. Tā kā nav pieejamas metodes, kā tieši izmērīt reciklēto saturu produktā vai iepakojumā, aprēķina pamatā ir reciklēšanas procesā iegūtās plastmasas masa, no kā atskaitīti zudumi un citi novirzījumi.

$$X(\%) = A/P \times 100$$

kur:

X ir (pēcpatēriņa) reciklētais saturs,

A ir reciklētās (pēcpatēriņa) plastmasas masa,

P ir iepakojuma/taras masa.

Iesniedz arī iepakojuma/taras dizaina aprakstu un fotogrāfijas vai tehniskos zīmējumus.

6. KRITĒRIJS. MINIMĀLIE TEHNISKIE RAKSTURLIELUMI

Lubrikants atbilst attiecīgajiem minimālajiem tehniskajiem raksturlielumiem, kas norādīti 5. tabulā.

5. tabula

Lubrikantu minimālie tehniskie raksturlielumi

Lubrikantu kategorija	Minimālie tehniskie raksturlielumi
Motorzāģu ķēžu eļļas	KWF tests, 2017. gada versija, vai līdzvērtīgs tests
— Tērauda trošu lubrikanti — Betona veidņu antiadhezīvie līdzekļi — Citi pilnīga zuduma lubrikanti — Deidvuda cauruļu smērvielas — Metālapstrādes fluīdi (šķidrums un gāzes)	“Mērķderīgs”, ko apliecina vismaz viens “pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums”
Transmisijēļļas	transmisijēļļas (slēgti pārvadi): ISO 12925-1 vai DIN 51517 (I, II vai III sadaļa) transmisijēļļas (vaļēji pārvadi): “Mērķderīgs”, ko apliecina vismaz viens “pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums”
Divtaktu dzinēju eļļas	Divtaktu dzinēju eļļas izmantošanai jūrā: NMMA TC-W3 Divtaktu dzinēju eļļas izmantošanai uz sauszemes: ISO 13738 (EGD)
Hidraulisko sistēmu darba ķermeņi:	ISO 15380 (2. līdz 5. tabula) Ugunsizturīgi hidrauliskie šķidrums: ISO 15380 (2. līdz 5. tabula) + ISO 12922 (1. līdz 3. tabula) vai <i>Factory Mutual Approval</i>
Pagaidu korozijaizsardzības lubrikants	ISO/TS 12928 vai “Mērķderīgs”, ko apliecina vismaz viens “pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums”
Lubrikantziedes	Pagaidu korozijaizsardzības ziedes: ISO/TS 12928 vai “Mērķderīgs”, ko apliecina vismaz viens “pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums” Ziedes slēgtiem pārvadiem: DIN 51826 Ziedes rullīšu gultņiem, slīdgultņiem un slīdvirsmām: DIN 51825 Visas pārējās ziedes: ISO 12924 vai “Mērķderīgs”, ko apliecina vismaz viens “pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums”

Piezīme. Universālās ziedes, kuras citu lietojumu starpā var izmantot kādai no iepriekš minētajām vajadzībām, testē saskaņā ar atbilstīgu specifisko testu attiecībā uz specifisko lietojumu.

Novērtēšana un verificācija

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, ko vajadzības gadījumā papildina ar testu rezultātiem.

Attiecībā uz hidrauliskajām sistēmām produkta informācijas lapā norāda, kuri elastomēri ir testēti.

Pieteikuma iesniedzēja klientu atzinīgs vērtējums ir klientu izdota vēstule/dokuments/paziņojums par konkrētu produktu, ar ko apliecina, ka produkts atbilst specifikācijām un der paredzētajam lietojumam.

7. KRITĒRIJS. INFORMĀCIJA PATĒRĒTĀJIEM PAR IZMANTOŠANU UN LIKVIDĒŠANU

Ja lubrikantu paredzēts tirgot privātiem galapatērētājiem, uz iepakojuma/taras norāda šādu informāciju teksta vai piktogrammu formā (ir pieļaujami pielīdzināmi formulējumi):

“Neizlietotais produkts nedrīkst nonākt apkārtējā vidē”

“Produkta atliekas un iepakojums/tara jānodod īpašos savākšanas punktus”

Novērtēšana un verificācija

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz produkta taras/iepakojuma paraugu vai maketu, uz kura redzama minētā informācija.

8. KRITĒRIJS. INFORMĀCIJA ES EKOMARĶĒJUMĀ

Neobligātajā marķējumā ar tekstlodziņu var būt šāds teksts:

- a) "Vidē nonāk mazāk bīstamu vielu";
- b) "Verificēti raksturlielumi";
- c) "Satur X % sertificēti atjaunīgu sastāvdaļu" (attiecīgā gadījumā) ⁽¹⁾.

Norādījumi par to, kā izmantojams neobligātais marķējums ar tekstlodziņu, atrodami sadaļā *Guidelines for use of the EU Ecolabel logo* tīmekļa vietnē

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Novērtēšana un verificācija

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz marķējuma paraugu. Ja izmanto c) paziņojumu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz attiecīgu(-us) sertifikātu(-us) par izmantoto sertificēto atjaunīgo sastāvdaļu procentuālo daudzumu.

⁽¹⁾ Ja izmantotas sertificētas atjaunīgas sastāvdaļas, tad neatkarīgi no biomasas veida (rapsis, saulespuķe, palma, soja utt.) var norādīt sertificēto sastāvdaļu kopējo saturu.